

Öron och balans

Hörselgångseksem är mycket vanliga. Symtomen brukar vara att hörselgången blir fnasig och kliar. Ibland blir hörselgången svullen. Då kan det rinna var ur örat och hörseln kan bli sämre. Hörselgångseksem går oftast över av sig själv, men ibland behövs behandling.

Det är vanligt att hörselgången blir fnasig och att det kliar i örat. Det är ännu vanligare om du har lätt för att få hudproblem eller om du använder öronproppar ofta.

Problemen går oftast över av sig själv, men ibland kan de bli värre. Då kan hörselgången svullna och örat rinna. Det gör mycket ont när du tuggar eller trycker på örat.

Du kan höra sämre om hörselgången täpps igen. Hörseln blir som vanligt igen när svullnaden i hörselgången är borta.

Ibland leder hörselgångseksem till en infektion i hörselgången. Då kan du få mycket ont och kanske också feber. Infektionen kan sprida sig till ytterörat som då blir rött, svullet, varmt och ömt. Även huden runt örat kan bli röd och svullen.

De allra flesta som har hörselgångseksem behöver inte söka vård. Besvären brukar gå över av sig själv.

Kontakta en vårdcentral eller en jouröppen mottagning så snart det går om du har ett eller flera av följande besvär:

- hörselgången är svullen och irriterad och besvären inte går över efter två dagar
- det rinner vätska ur örat
- du hör sämre på örat.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Hörselgångseksem går ofta över av sig själv, men det kan klia länge och problemen kan vara återkommande. Undvik att klia i örat eftersom det kan förvärra besvären.

För att lindra besvären kan det vara bra att hålla örat torrt när du badar eller duschar. Det kan du göra genom att använda fetvadd, öronproppar eller badmössa. Fetvadd och öronproppar kan du köpa receptfritt på apotek.

Du kan också pröva receptfri öronsprej mot hörselgångseksem som finns att köpa på apotek.

Hörselgångseksem smittar inte men vätskan från örat kan innehålla bakterier.

Peta inte i örat. Det stör den naturliga rengöringen av hörselgången och kan orsaka skador. Det ökar också risken för infektion.

Du som har känslig hud och lätt får besvär i hörselgången bör använda hörselskydd och hörlurar som sitter utanpå örat i stället för inuti hörselgången.

Du som har allergier och använder örhängen ska bara använda sådana som är testade och rekommenderade för dig. Allergier och eksem som sitter på den yttre delen av örat kan sprida sig till hörselgången.

Det är också bra att använda schampo och tvål som är allergitestade.

Du som använder <u>hörapparat</u> kan tänka på att det är bra att lufta hörselgången genom att ta ut apparaten när du inte använder den. Det är också viktigt att rengöra den så att inte bakterier eller svamp förs in i hörselgången.

För dig som ofta får stora besvär med hörselgångseksem kan en så kallad benförankrad hörapparat passa bättre än en hörapparat som sitter i hörselgången. Med en benförankrad hörapparat leds ljudet i benet till innerörat.

För att avgöra om du har fått hörselgångseksem undersöker läkaren örat. Hen kontrollerar om det finns eksem utanpå örat och om ytterörat är rött, svullet, ömt eller känns varmt.

Läkaren undersöker hörselgången och trumhinnan med ett mikroskop eller ett otoskop, som är en slags öronficklampa. Då ser hen om det syns något sår, om det finns tecken på att en talgkörtel är infekterad eller om hörselgången är svullen. Hen undersöker också om det finns vätska i örat eller tecken på <u>öroninflammation</u>.

Hörselgångseksem kan göra så att det är svårt att se trumhinnan. Då får du behandling mot eksemet först. Du får sedan komma tillbaka för ytterligare undersökning och behandling.

Hörselgångseksem kan oftast behandlas av en läkare på en vårdcentral. Du kan behöva komma på behandling flera gånger.

Vid mer komplicerade problem eller om du har återkommande problem i hörselgången eller mellanörat får du en <u>remiss</u> till en läkare som är specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen.

Vilken behandling du får beror på vilka besvär du har. Vid hörselgångseksem är det viktigaste att hörselgången blir rengjord. Då använder läkaren oftast en sug. Det är ett litet rör som fungerar som en liten dammsugare. Ofta räcker det sedan med örondroppar som behandling.

Ibland kan du behöva använda <u>örondroppar</u> som du får på recept. Det finns olika örondroppar. De kan innehålla <u>antibiotika</u>, <u>kortison</u> eller en kombination av dessa. Det är viktigt att örat är rensat på vax och smuts innan du börjar behandlingen.

Om hörselgången är väldigt svullen kan du få en liten kompress som är indränkt i avsvällande medel i hörselgången. Det kallas för en tamponad. När svullnaden har lagt sig kan du börja behandlingen med örondropparna.

Om hörselgångseksemet beror på svamp får du behandling med svampdödande läkemedel. Det kan antingen vara en tamponad med svampmedel eller så kan läkaren pensla läkemedlet i hörselgången.

Ibland kan inflammationen spridas till ytterörat. Då kan du behöva få antibiotika i form av tabletter.

Från ytterörat leder hörselgången till trumhinnan, som utgör övergången till mellanörat. Hörselgången är klädd med hud och i huden sitter det talgkörtlar som tillverkar öronvax.

Örat består av ytterörat, hörselgången, mellanörat och innerörat. Från ytterörat leder hörselgången till trumhinnan som utgör gränsen till mellanörat. Hörselgångens insida är klädd med hud och i huden sitter det talgkörtlar som tillverkar öronvax.

Öronvaxet skyddar hörselgången mot bland annat infektioner. Hörselgången rengörs genom att smuts och gamla hudceller fastnar i öronvaxet. Sedan rensas det bort när vaxet sakta rör sig utåt.

Vid hörselgångseksem fungerar inte rengöringen av örat som den ska. Då kan huden i hörselgången bli irriterad och klia.

Lindriga hörselgångseksem är väldigt vanligt, speciellt bland personer som simmar och badar mycket. Det är också vanligt hos personer som petar i hörselgången med till exempel bomullspinnar.

Det är lättare att få besvär i ett varmt och fuktigt klimat. Samma gäller om du badar ofta och länge. Därför är det vanligare att få hörselgångseksem på sommaren.

Hörselgångseksem kan också bero på något av följande:

- Hörselgången är trång och krokig så att öronvaxet har svårt att rinna ut.
- Öronvaxets naturliga flöde har störts av en hörapparat eller öronproppar.
- Det kommer ofta in vatten eller schampo i öronen.
- En vätska från ett inopererat <u>rör i örat</u>.
- Trumhinnan har spruckit vid en öroninfektion och vätskan från innerörat har runnit ut.

Oftast är besvären med hörselgångseksem lindriga och går över efter en behandling. Om bakterier eller svamp får fäste inne i hörselgången kan du få en infektion i hörselgången utöver eksemet. Infektionen kan sprida sig till den synliga delen av ytterörat. Den kan också sprida sig till huden runt örat som då blir röd, varm eller svullen. Du kan också få feber.

På samma sätt som du kan få finnar i ansiktet kan du få en infektion i en eller flera talgkörtlar i hörselgången. Det brukar göra mycket ont och kan ge en svullnad. Det kan också rinna vätska ur öret. Ofta behövs avsvällande behandling. Ibland behöver en läkare öppna talgkörteln som har täppts igen.

Det är vanligt att hörselgångseksem kommer tillbaka. Håll örat torrt och använd schampo och tvål som är allergitestade. Det kan minska risken för att få besvär. Undvik att peta i örat.

Använd hellre hörselkåpor eller hörlurar som sitter utanpå örat än proppar i öronen när du skyddar dig mot buller eller lyssnar på musik.

Du kan få recept på örondroppar att ha hemma om du ofta får hörselgångseksem. Då kan du påbörja behandlingen redan när du får de första symtomen. Det är viktigt att undvika långvarig behandling med droppar som innehåller starka kortisonpreparat.

Du kan <u>söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning</u>du vill i hela landet. Ibland krävs det <u>remiss</u> till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård</u>.

Även barn ska få vara delaktig i sin vård. Ju äldre barnet är desto viktigare är det.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u>. Du har också <u>möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning</u>.

Senast uppdaterad:

2022-11-18

Redaktör:

Katja Öster, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Ann Hermansson, läkare, specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen, Universitetssjukhuset i Lund Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Öronvax har som uppgift att hålla hörselgången ren. Ibland bildar vaxet en propp som täpper igen hörselgången. Du kan ofta få bort vaxproppen själv, men ibland behövs behandling.

Öroninflammation är vanligast hos barn, men även vuxna kan få det. Ofta kommer öroninflammation i samband med en förkylning. Öroninflammation hos barn brukar gå över av sig själv, men ibland behövs behandling. Vuxna behöver behandling med antibiotika.

Du kan få läkemedel mot besvär i öronen i form av droppar eller salva.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.

1177 ger dig råd när du vill må bättre.

Behandling av personuppgifter	
Hantering av kakor	
Inställningar för kakor	
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>	